

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

Силабус навчальної дисципліни
«Організація та економіка фармації»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 210 годин, 7 кредити. Семестр: ІХ, Х. 4 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра організації та економіки фармації Одеса, вул. М. Малиновського, 37
Викладач(-і)	Д.фарм.н., проф. Ліана УНГУРЯН К.фарм.н., доцент Оксана БЄЛЯЄВА
Контактна інформація	Е-mail: oksana.belyayeva@onmedu.edu.ua liana.unguryan@onmedu.edu.ua Консультації: з 14.30 до 16.00 щовівторка, з 09.00 до 13.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення нормативної дисципліни є організаційні та економічні аспекти фармацевтичної діяльності

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання загальних знань з таких навчальних дисциплін як «Вступ у фармацію», «Фармацевтичне право та законодавство», «Основи економіки» «Технологія ліків», «Етика та деонтологія у фармації», «Інформаційні технології у фармації».

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

Постреквізити: закладає основи вивчення здобувачами фармацевтичного менеджменту та маркетингу, фармацевтичного та медичного товарознавства, фармакоеконіміки, соціальної фармації та сприяє формуванню навичків застосування теоретичних знань у процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Метою є: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо організаційно-економічних аспектів фармацевтичної діяльності у сучасних умовах, а також формування професійно-важливих навичок щодо забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати принципи організації фармацевтичного забезпечення населення відповідно до вимог Належної аптечної практики; завдання й функції аптек та їх структурних підрозділів; особливості ліцензування діяльності з роздрібною торгівлі ЛЗ; порядок без рецептурного та рецептурного відпуску ліків в Україні та за кордоном; законодавчо-нормативну базу, що регламентує обіг контрольованих речовин; ліцензійні умови провадження господарської діяльності з обігу наркотичних (психотропних) лікарських засобів, прекурсорів; порядок роботи аптек з товарними запасами; організаційні засади внутрішньоаптечного виробництва ліків; організаційну структуру державної системи забезпечення якості ЛЗ; порядок здійснення вхідного контролю ЛЗ та внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ; організацію системи обліку та звітності в аптеках; порядок організації інвентаризації активів аптечних закладів; основні положення руху грошових засобів в аптечних закладах; порядок проведення фінансових розрахунків зі споживачами; порядок нарахування заробітної плати різним категоріям працівників аптечних закладів; порядок складання управлінської, бухгалтерської та фінансової звітності; основні економічні показники діяльності аптеки; основні принципи кредитування аптечних закладів; загальні принципи здійснення аудиторської діяльності;

вміти надавати консультації щодо раціонального застосування та належного зберігання ліків; застосовувати Протоколи фармацевта при відпуску ЛЗ з аптечних закладів та їх структурних підрозділів; приймати рецепти від населення, аналізувати правильність його оформлення; здійснювати таксування різних лікарських прописів, визначати тарифи за виготовлення екстемпоральних ліків; провести облік контрольованих ЛЗ в аптечних закладах; прийняти товар від постачальників; провести вхідний контроль якості лікарських засобів, що надійшли до аптечного закладу; організувати належне зберігання ліків та товарів аптечного асортименту; визначати поточну

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

потребу у ЛЗ та здійснювати їх замовлення; формувати роздрібні ціни на ЛЗ та медичні вироби; оформляти відпуск товару у інші відділи та структурні підрозділи аптеки, ЛПЗ; документально оформляти надходження товарів; оформляти документи з обліку роздрібної реалізації товарів, інших витрат товару; планувати штатну чисельність працівників аптеки; складати штатний розклад аптеки; розраховувати, аналізувати та планувати економічні показники діяльності аптечного закладу; оформляти документацію з обліку робочого часу працівників аптечного закладу; розраховувати різні види нарахувань та утримань з заробітної плати працівникам аптечного закладу; застосовувати РРО у розрахунках зі споживачами; оформляти документи з облік руху грошових коштів; організовувати проведення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей аптечного закладу та документально оформляти її результати; аналізувати та планувати витрати обігу аптечного закладу; розраховувати прибуток та рентабельність діяльності аптечного закладу; планувати основні економічні показники діяльності аптек; аналізувати фінансовий стан підприємства на підставі даних фінансової звітності аптечного закладу; використовувати дані різних форм звітності для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації господарської діяльності аптечного закладу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання. Дисципліна буде викладатись у формі лекцій (30 год) та практичних (100 год), організації самостійної роботи студентів (80 год).

Консультації – індивідуальні.

При проведенні практичних занять використовуються *методи навчання*: словесні, наочні, практичні; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; самостійної роботи здобувачів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмій і навичок, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення

Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика.

Тема 2. Інформаційне забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі

Тема 3. Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я згідно з вимогами Належної аптечної практики (НАП)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації

Тема 4. Організація безрецептурного відпуску ліків з аптечних закладів та їх структурних підрозділів

Тема 5. Організація рецептурного відпуску ліків з аптечних закладів та їх структурних підрозділів

Тема 6. Правила визначення вартості (таксування) екстемпоральних лікарських засобів

Тема 7. Організація проведення серійного виготовлення екстемпоральних ЛЗ в аптечних закладах.

Тема 8. Порядок обліку лікарських засобів, що містять контрольовані речовини в аптечних закладах

Тема 9. Організація системи забезпечення якості лікарських засобів

Тема 10. Організація роботи аптеки з товарними запасами

Змістовий модуль 2. Системи обліку у фармації

Тема 11. Система обліку та звітності в аптечних закладах

Тема 12. Бухгалтерський облік в аптечних закладах як інформаційна система

Тема 13. Облік руху товарних запасів в аптечних закладах

Тема 14. Облік руху основних засобів та нематеріальних активів в аптечних закладах

Тема 15. Облік руху грошових коштів в аптечних закладах

Тема 16. Форми, системи оплати праці фармацевтичних працівників, облік заробітної плати в аптечних закладах.

Тема 17. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах

Тема 18. Управлінська звітність аптечних закладів.

Тема 19. Внутрішньогосподарська звітність аптечних закладів.

Тема 20. Державна статистична звітність аптечних закладів.

Змістовий модуль 3. Основи економіки фармації

Тема 21. Основи фармацевтичної економіки.

Тема 22. Характеристика економічних показників господарської діяльності аптечних закладів

Тема 23. Аналіз фінансово-господарської діяльності аптечних закладів

Тема 24. Планування діяльності аптек (фармацевтичних фірм)

Тема 25. Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

Тема 26. Оподаткування аптечних закладів

Тема 27. Фінансово-кредитна система в умовах ринкової економіки. Кредитування аптечних закладів

Тема 28. Аудиторський контроль: сутність, призначення. Організація проведення аудиторської перевірки

Тема 29. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних фінансової звітності.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації

Тема 30. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування

Перелік рекомендованої літератури:

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – (Національний підручник).

2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 416 с. (Національний підручник).

3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання – Х., 2017.

4. Основи права та законодавства у фармації: нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- 528 с. (Національний підручник).

5. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. - 92 с. - Мова укр.

6. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. - 65 с. - Мова укр.

7. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. - 55 с. - Мова укр.

8. Організація та економіка фармації: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. - 110 с. - Мова укр.

9. Навчальний посібник для самостійної підготовки студентів фармацевтичного факультету до ліцензійного тестового іспиту Крок-2. Фармація / Анісімов В. Ю. та ін.; за ред. Л. М. Унгурян // - Одеса, 2019. - 240 с.

Електронні ресурси:

1. <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>

2. <https://info.odmu.edu.ua/>

3. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

<http://zakon.rada.gov.ua/laws>

4. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: /[http:// mozdocs.kiev.ua](http://mozdocs.kiev.ua)
5. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск дванадцятий. / МОЗ України, 2020. – /Інтернет ресурс - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
6. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
7. Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
8. Еженедельник «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/>.
9. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
10. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.
11. Пошукова база Medscape [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Medscapehttps://www.medscape.com/pharmacists](https://www.medscape.com/pharmacists).

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування, тестування (бланкове або комп'ютерне), контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних/кейс завдань, оцінювання активності на занятті.

Поточне оцінювання студентів відбувається на кожному практичному занятті (повинно бути опитано не менше 50 % студентів). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, впевнено демонструє практичні навички з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє певні практичні навички з теми заняття з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє практичні навички з теми заняття з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, не демонструє практичні навички з теми заняття

Здобувач допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів; успішно захистив курсову роботу; склав тестовий контроль за тестами «Крок-2» не менш ніж на 90% (50 завдань).

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні іспиту.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Відповідь на теоретичні запитання.	2
Вирішення ситуаційної задачі з оцінкою отриманих результатів	2
Розв'язання розрахункової задачі	1

Підсумковий контроль: тестування за типом Крок-2, захист курсової роботи, усний іспит.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні ситуаційної задачі правильно інтерпретував вихідні дані, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні розрахункового завдання точно дотримувався алгоритму його виконання.
Добре	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні ситуаційної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації вихідних даних, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні розрахункового завдання допустив незначні похибки в алгоритмі, які зміг виправити за вказівкою викладача.
Задовільно	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні ситуаційної задачі з помилками інтерпретував вихідні дані, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

	свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні розрахункового завдання припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання.
Незадовільно	Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні ситуаційної задачі не міг інтерпретувати вихідні дані, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні розрахункового завдання припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі виконання.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі та під час іспиту.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації

Політика щодо відвідування та запізнень:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету.